

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la soluționarea conflictului negativ de competență
dintre Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și Curtea de Apel
Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei
Electorale Centrale privind anularea actelor administrative,

(Dosarul nr. 2ac-276/24

NR. PIGD 2-24057407-01-2cc-05072024)

Instanța competentă să examineze acțiunile împotriva Comisiei
Electorale Centrale variază în funcție de natura juridică a actului
administrativ contestat.

04 septembrie 2024

Textul corespunde originalului

Soluționând conflictul negativ de competență dintre Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani și Curtea de Apel Chișinău,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 mai 2024, reclamantul Anatolie Donțu a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2468 din 24 aprilie 2024 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor locale noi pentru funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni” anularea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2520 din 14 mai 2024 „Cu privire la cererea prealabilă nr. CEC-7/13798 din 2 mai 2024 a domnului Donțu Anatolie” (f.d. 4-10).

2. Prin încheierea din 29 mai 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a strămutat acțiunea în contencios administrativ depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative, la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 87-89).

3. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 29 mai 2024, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza de contencios administrativ a fost repartizată spre examinare, în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Ghenadie Mîra (f.d. 91).

4. La 03 iunie 2024, Comisia Electorală Centrală a depus referință asupra acțiunii depuse de Anatolie Donțu, prin care a susținut *inter alia* că în prezenta speță obiectul litigiului nu-l reprezintă un raport electoral, dar unul administrativ, iar competență în examinarea litigiului este Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 97-99).

5. Ulterior, în cadrul ședinței de judecată din 18 iunie 2024, avocatul Dorin Cimil, acționând în interesele reclamantului Anatolie Donțu, a depus cerere privind ridicarea conflictului negativ de competență între Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, la examinarea cauzei de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative (f.d. 109-111).

6. Prin încheierea din 18 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost ridicat conflict negativ de competență între Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, la examinarea cauzei de contencios administrativ intentate la acțiunea depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative. S-a transmis dosarul pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut la Curtea Supremă de Justiție. S-a suspendat procesul la examinarea cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative (f.d. 113-115).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

1. Art. 5 din Codul administrativ:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

2. Art. 200 alin. (3)-(4) din Codul administrativ:

„Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.”

3. Art. 10 alin. (1) din Codul administrativ:

„Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

4. Art. 11 din Codul administrativ:

„Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sânt afectate de actul administrativ individual, nu sânt destinatarii acestuia.

Un act administrativ de acordare periodică a prestațiilor materiale sau bănești este un act administrativ individual prin care o astfel de prestație se acordă pentru un număr determinat sau nedeterminat de perioade succesive.”

5. Art. 12 din Codul administrativ:

„Un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.”

6. Art. 191 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

„Cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ. Curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.”

7. Art. 178 alin. (1) lit. b), alin. (3)-(5) din Codul electoral:

„Alegeri noi au loc dacă mandatul primarului a încetat înainte de termen în condițiile Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local. În cazul apariției uneia dintre circumstanțele prevăzute la alin. (1), autoritatea administrației publice locale este obligată să comunice în scris despre acest fapt Comisiei Electorale Centrale în termen de cel mult 15 zile de la data apariției acestei circumstanțe. Data alegerilor noi se stabilește de către Comisia Electorală Centrală în termen de cel mult 30 de zile de la data constatării circumstanțelor prevăzute la alin.(1), cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor, cu condiția că alegerile noi vor avea loc concomitent, de cel mult 2 ori pe an, primăvara și toamna. Alegerile noi se desfășoară în condițiile prezentului cod.”

8. Art. 159 alin. (3) din Codul electoral:

„Data votării repetate, a alegerilor noi și a celor parțiale se stabilește de către Comisia Electorală Centrală în condițiile prezentului cod.”

9. Art. 98 alin. (1) din Codul electoral:

„În ordinea procedurii contenciosului administrativ, instanțele de judecată competente examinează acțiunile **în domeniul electoral** după cum urmează:

1) *judecătorile în primă instanță* soluționează contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a hotărârilor organelor electorale după efectuarea procedurii de examinare a cererii prealabile.

2) *Curtea de Apel Chișinău* soluționează în primă instanță:

a¹) contestațiile împotriva deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (51);

a) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a actelor administrative ale Comisiei Electorale Centrale;

b) contestațiile împotriva acțiunilor/inacțiunilor și a deciziilor Consiliului Audiovizualului.”

10. Art. 91 alin (5) din Codul electoral:

„Acțiunile în contencios administrativ privind legalitatea deciziilor organelor electorale emise în conformitate cu prevederile art. 68 alin. (51), a hotărârilor Comisiei Electorale Centrale și a deciziilor Consiliului Audiovizualului care au tangență cu reflectarea alegerilor, precum și cele privind acțiunile/inacțiunile acestora se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău.”

11. Art. 1 din Codul electoral:

„Perioada electorală, este definită ca intervalul cuprins între ziua intrării în vigoare a actului privind stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Data începerii perioadei electorale se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.”

12. Art. 197 din Codul administrativ:

„Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. În speța dedusă judecării, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2468 din 24 aprilie 2024 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor locale noi pentru funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni” a fost adoptată în contextul realizării atribuțiilor în domeniul organizării și desfășurării alegerilor locale noi.

14. Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2468 din 24 aprilie 2024 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor locale noi pentru funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni” se bazează pe prevederile art. 178 alin. (1) lit. b) și (4) din Codul electoral.

15. Perioada electorală potrivit art. 1 din Codul electoral, este definită ca intervalul *cuprins* între ziua intrării în vigoare a actului privind stabilirea datei scrutinului și ziua în care rezultatele alegerilor sunt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 120 de zile. Data începerii perioadei electorale se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

16. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că faptele menționate în hotărârea nr. 2468 din 24 aprilie 2024 „Cu privire la stabilirea datei alegerilor locale noi pentru funcția de primar al orașului Căușeni, raionul Căușeni”, emisă de Comisia Electorală Centrală, se încadrează în procedurile din domeniul strict electoral.

17. Alegerile, ca cea mai înaltă formă a democrației, prevăd, în primul rând, participarea benevolă a cetățenilor cu drept de vot la acțiunile întreprinse de concurenții electorali – cetățenilor, partidelor, organizațiilor social-politice, blocurilor electorale, organelor electorale și ale altor organe de stat abilitate cu întocmirea listelor electorale, desemnarea și înregistrarea candidaților, efectuarea agitației electorale, votarea și constatarea rezultatelor votării, precum și alte acțiuni electorale întreprinse în conformitate cu legislația în vigoare.

18. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că stabilirea datei alegerilor locale noi este un proces fundamental pentru democrație și buna guvernare locală, având o importanță crucială în asigurarea respectării drepturilor electorale, a transparenței și a egalității de șanse, conform standardelor stabilite de CEDO.

19. Așadar, având în vedere că situația din speță este de natură electorală, ține de procesul electoral (inițierea procesului, prin stabilirea datei alegerilor locale noi) soluționarea cauzei revine Curții de Apel Chișinău, conform competenței teritoriale în materie de contencios electoral.

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază importanța examinării litigiilor din domeniul electoral de o instanță competentă deoarece de promptitudinea și corectitudinea realizării acesteia, depinde, în mare parte, modul de apreciere a caracterului democratic și liber al alegerilor. În acest proces complex și limitat în timp, cum este procesul electoral, este indispensabil ca statul, pe de o parte, să asigure dreptul persoanei de a contesta anumite fapte care îi lezează dreptul de a alege sau de a fi ales, iar pe de altă parte, să garanteze soluționarea litigiilor electorale prompt și efectiv.

21. Căile procedurale asigură persoanelor interesate accesul la o instanță de judecată, căreia prin lege i s-a stabilit competența de a hotărî, iar pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și pe cele de drept ale cauzei. Acest mod de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, potrivit cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane

la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza, efectiv, acest drept.

22. Din considerentul că un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Curții de Apel Chișinău la examinarea și soluționarea acțiunii depuse de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

23. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 191, 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Constată competența Curții de Apel Chișinău la examinarea cauzei de contencios administrativ, intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Donțu împotriva Comisiei Electorale Centrale privind anularea actelor administrative, se remite la Curtea de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă